

BUDAPEST FŐVÁROS
KORMÁNYHIVATALA

**Földmérési, Távérzékelési és Földhivatali Főosztály
Földmérési és Távérzékelési részleg**

A MePAR felszínborítási adatának leírása

Készítette:	Naszáros Anna Szekeres Ádám Tüske Tamás	Elosztási lista:	BFKH_FTFF
Dátum:	2017. szeptember 18.	Fájlnév:	MePAR_FSZB_kodleiras.docx

A MePAR felszínborítási adatának leírása

A 2015. és 2016. évi kezdő MePAR-ban szereplő
felszínborítási kategóriák, valamint a felszínborítási
adathoz köthető egyéb jelzések leírása

Budapest Főváros Kormányhivatala

Földmérési, Távérzékelési és Földhivatali Főosztály

Földmérési és Távérzékelési részleg

MePAR Fejlesztési, Koordinációs és Üzemeltetési Osztály

Tartalomjegyzék

1	Felszínborítási kategóriák.....	5
1.1	Mezőgazdaságilag hasznosított területek.....	5
1.1.1	Szántóföld	5
1.1.2	A minimálisan igényelhető területnél kisebb, nem támogatható területekkel körbevett szántó	6
1.1.3	Gyepterület	6
1.1.4	A minimálisan igényelhető területnél kisebb, nem támogatható területekkel körbevett gyepterület.....	7
1.1.5	Mezőgazdasági területeken létrehozott agrár-erdészeti rendszerek területe, fásított rét, legelő területek	8
1.1.6	Állandó kultúra	8
1.1.7	A minimálisan igényelhető területnél kisebb, nem támogatható területekkel körbevett állandó kultúra	9
1.1.8	Kistáblás, komplex szerkezetű, általában vegyes hasznosítású mezőgazdasági terület elszórtan elhelyezkedő infrastruktúrával vagy más nem támogatható területtel együtt	10
1.1.9	A minimálisan igényelhető területnél kisebb, nem támogatható területekkel körbevett komplex művelésű terület	11
1.2	Gát, árvízvédelmi töltés	11
1.3	Lágy szárú természetes növényzettel borított területek	12
1.3.1	Uralkodóan lágy szárú természetes növényzettel borított terület.....	12
1.3.2	Nyiladék	13
1.4	Fás szárú növényzettel borított területek	14
1.4.1	Erdő	14
1.4.2	Erdőirtás.....	15
1.4.3	Mezőgazdasági területek erdősítése jogcímen kérelmezett erdőterületek	15
1.4.4	Fás szárú energetikai ültetvények	16
1.4.5	Műveléssel felhagyott, fás szárú természetes növényzettel nagymértékben borított terület.....	17
1.4.6	Uralkodóan fás szárú természetes növényzettel borított terület.....	18
1.4.7	HMKÁ előírásai szerint védett fa- és bokorcsoport	18
1.4.8	Fás, bokros terület kunhalmon	19
1.5	Vizenyős területek	20
1.5.1	Mocsaras, lápos, vizenyős, zsombékos és külön MePAR fedvényben nem szereplő nádas területek	20
1.5.2	Agrár-környezetgazdálkodási program keretei között támogatásban részesülő nádasok	21

1.6	Víztestek	22
1.6.1	Nyílt vízfelszínű állóvíz	22
1.6.2	HMKÁ előírásai szerint védett kis kiterjedésű tavak	23
1.6.3	Vizesárok, csatorna.....	23
1.6.4	Természetes vízfolyás.....	24
1.7	Mesterséges felszínű elemek (infrastruktúra)	25
1.8	Vonalas infrastruktúra	26
1.8.1	Vasút.....	26
1.8.2	Műút, szilárd burkolatú út	26
1.8.3	Állandó nyomvonalú, a MePAR-ban önálló elemként lehatárolt földút, talajút..	27
2	Egyéb, a felszínborítási adathoz kapcsolódó jelölések a MePAR adatában	29
2.1	Flagek	29
2.1.1	Vizenyősség szempontjából kockázatos területek	29
2.1.2	Vizenyősségük miatt nem támogatható, természetes növényzettel borított területek a támogatható gyepterületeken belül, vagy azok szélén	29
2.1.3	Szikes területek.....	30
2.2	Egyéb, a raszteres adatok alapján egyértelműen meghatározható, a MePAR-ban jelölt (de a felszínborítás adatban nem elkülönített) területek.....	30
2.2.1	Repülőterek.....	30
2.2.2	Golfpályák	30

1 Felszínborítási kategóriák

1.1 Mezőgazdaságilag hasznosított területek

1.1.1 Szántóföld

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2015	11	111, 112, 143, 151
2016		110

Definíció

Szántóföld felszínborítási kategóriába tartozik minden, a vetésforgó részét képező, szántóföldi növénytermesztés céljából megművelt, vagy erre a célra rendelkezésre álló terület, a pihentetett parcellákat, a konyhakerteket, a fóliasátrakat, illetve a parlag területeket is beleértve. A MePAR felszínborítási adatrendszerében nem cél a szántóterületeken belül az egymástól eltérő növénykultúrák parcellaszintű elkülönítése, mivel az egyes parcellák növényborítása, illetve a parcellák határa is a vetésforgónak megfelelően, évről-évre változhat, miközben a MePAR felújítási ciklusa jelenleg három éves, tehát az ezen időtávon belül is valószínűsíthetően állandó felszínborítási, illetve hasznosítási kategóriák elkülönítése a célszerű.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> • különböző nagyságú szántóparcellák (jellemzően csak a 0,25 ha-nál nagyobbak); • rizsföldek; • parlagterületek; • nagytáblás szántóterületek mellett található konyhakertek; • energiafűfélék; • fóliasátrak; • mobil öntözőrendszerek területei; • vadföldek. 	<ul style="list-style-type: none"> • ideiglenes, vetett gyepek és egynyári takarmánynövények (amelyekben a gyepalkotók aránya 50%-nál nagyobb) (TAMKAT: 11, TERKAT: 120); • 2500 m²-nél kisebb területű, más, mezőgazdaságilag hasznosított területtel nem érintkező szántóföldek (TAMKAT: 29, TERKAT: 510); • telepített, fix helyű öntözőberendezések (TAMKAT: 29, TERKAT: 230).

1.1.2 A minimálisan igényelhető területnél kisebb, nem támogatható területekkel körbevett szántó

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2015	11	511, 512, 543, 551
2016		510

Definíció

A minimális igényelhető területnél (2500 m²-nél) kisebb összterületű, de a támogathatóság minden egyéb kritériumának megfelelő, mezőgazdaságilag hasznosított szántó parcellá(k)ból álló terület. Ennek megfelelően felszínborításában, illetve hasznosításában sem tér el a SAPS támogatható kategóriába tartozó szántóterületektől. A területet a MePAR szabályai szerint nem támogatható kategóriába eső területek (pl. földút, vizesárok) választják el más, a minimális igényelhető területméretet meghaladó parcelláktól. Ezek a szántóterületek csak azért kerülnek nem támogatható területként a nyilvántartásba, mert az egybefüggő területük nem haladja meg a minimális igényelhető méretet.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> 2500 m²-nél kisebb összterületű, más, mezőgazdaságilag hasznosított területtel nem érintkező szántóföldek. 	<ul style="list-style-type: none"> összterületüket tekintve 2500 m²-nél nagyobb területű szántóföldek (akár több parcella is lehet) (TAMKAT: 11, TERKAT: 110).

1.1.3 Gyepterület

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2015	11	121, 122, 123, 152
2016		120

Definíció

Gyep vagy egyéb egynyári takarmánynövény (gyepalkotók) természetes vagy művelés útján (vetéssel) történő termesztésére használt, kaszálással vagy legeltetéssel hasznosított mezőgazdasági földterület, amelyen a gyepalkotók aránya 50% felett van és a fás szárú növényzet kevesebb mint 50%-ban van jelen. A MePAR felszínborítási adatában az ideiglenes gyepterületek és az állandó gyepterületek egy azon felszínborítási kategóriába sorolandók, az Európai Unió által állandó gyepterületként definiált, öt évnél idősebb gyepterületek megkülönböztetésére külön fedvény szolgál.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> • különböző nagyságú gyepparcellák (jellemzően csak a 0,25 ha-nál nagyobbak); • fás, bokros gyepterületek; • karámok; • fácántelepek; • vadasparkok legeltethető gyepes területei; • ideiglenes trágyadepók, bálalerekók; • gyepterületen belül található gázlók, két méternél keskenyebb, illetve sekély, az állatok által bejárt, legeltethető oldalú csatornák; • mélyebb fekvésű, időszakosan vízzel borított, de mezőgazdaságilag hasznosítható gyepterületek; • 100 m²-nél kisebb infrastruktúrák (pl. híd, állatitató, delelőhely) • 100 m²-nél kisebb kiterjedésű fás szárú növényzet, amennyiben a parcellára vonatkozóan az aránya nem éri el az 50%-ot, illetve nem haladja meg a 100 fa/ha-t. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2500 m²-nél kisebb, más, mezőgazdaságilag hasznosított területtel nem érintkező gyepterületek (TAMKAT: 29, TERKAT: 520); • mezőgazdaságilag nem hasznosított természetes lágyszárú növénytársulások területei, amelyeken a gyepalkotók aránya jellemzően nem éri el az 50%-ot (TAMKAT: 29, TERKAT: 283); • táblaszegélyek, keskeny, gyepeként nem hasznosítható füves mezsgyék, (TAMKAT: 29, TERKAT: 283); • tartósan vizenyős gyepterületek, amelyek esetében 50% feletti a magas sásos, nádas, illetve egyéb, a vizenyős területekre jellemző növényzet aránya, és/vagy a MePAR 3 éves felújítási ciklusán belül nincs legalább egy olyan év, amikor az adott terület gyepeként hasznosítható (TAMKAT: 29, TERKAT: 252).

1.1.4 A minimálisan igényelhető területnél kisebb, nem támogatható területekkel körbevett gyep

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2015	11	521, 522, 523, 552
2016		520

Definíció

A minimális igényelhető területnél (2500 m²-nél) kisebb összterületű, de a támogathatóság minden egyéb kritériumának megfelelő, mezőgazdaságilag hasznosított gyepterület. Ennek megfelelően felszínborításában nem tér el a SAPS támogatható kategóriába tartozó gyepterületektől. A területet a MePAR szabályai szerint nem támogatható kategóriába eső területek (pl. földút, vizesárok) választják el más, a minimális igényelhető területméretet meghaladó parcelláktól. Ezek a gyepterületek csak azért kerülnek nem támogatható területként a nyilvántartásba, mert egybefüggő területük nem haladja meg a minimális igényelhető méretet.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> 2500 m²-nél kisebb összterületű, más, mezőgazdaságilag hasznosított területtel nem érintkező gyepterületek. 	<ul style="list-style-type: none"> összterületüket tekintve 2500 m²-nél nagyobb területű gyepek (akár több parcella is lehet) (TAMKAT: 11, TERKAT: 120).

1.1.5 Mezőgazdasági területeken létrehozott agrár-erdészeti rendszerek területe, fásított rét, legelő területek

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2016	13	124

Definíció

Az 1698/2005/EK tanácsi rendelet 44. cikkének (2) bekezdése szerint „az agrár-erdészeti rendszerek olyan földhasználati rendszerek, amelyekben ugyanazon a földterületen fákat nevelnek és mezőgazdasági tevékenységet is folytatnak”. A telepítésre vonatkozó kritériumokat a 46/2009 (IV. 16.) FVM rendelet foglalja magában: a rendelet 3. és 4. számú mellékletében szereplő fafajokat 100–150 tő/hektár sűrűségben kell elültetni a parcella területén. A telepített fafajok maxim 50%-át alkothatják a rendeletben megadott gyümölcsfák.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> olyan parcellák, amelyeken egy időben fákat nevelnek és más fajta (szántó vagy gyepgazdálkodási) mezőgazdasági tevékenységet is folytatnak. 	<ul style="list-style-type: none"> elszórtan fákat tartalmazó szántóterületek (TAMKAT: 11, TERKAT: 110); fás, bokros gyepterületek (TAMKAT: 11, TERKAT: 120).

1.1.6 Állandó kultúra

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2015		131, 132, 133, 134, 153
2016	11	130

Definíció

Az állandó kultúra olyan, állandó gyepterülettől eltérő, a vetéscikluson kívül termesztett növénykultúra, amely öt vagy öt évnél több ideig foglalja el a földterületet és ismétlődően termést hoz. Állandó kultúrák esetében, ha nem látható egyértelmű műveléshatár vagy kerítés a parcella szélén, technológiai sávként az állandó kultúra részének tekinthető a sortáv másfélszeresével megegyező, maximum tíz méter széles földterület. A MePAR felszínborítási adatában szintén az ültetvény részének tekinthető minden olyan földút, amely szélessége nem haladja meg a 4,5 métert, nem szilárd burkolattal fedett és a technológiai sávon belül található vagy a parcellához vezet, illetve az azok közötti közlekedésre szolgál. A parcella területére eső, nyilvánvalóan az ültetvény műveléséhez kapcsolódó céllal

üzemeltetett infrastruktúrához vezető földutak is az állandó kultúra részeként kerülnek lehatárolásra.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> • bogyósgyümölcsösök; • gyümölcsfaültetvények; • szőlőültetvények; • egyéb, fel nem sorolt ültetvények; • faiskolák (kivéve az erdészeti faiskolákat); • karácsonyfa- és dísznövényültetvények; • egyéb, állandó kultúraként nyilvántartott fajok: olasz nád, levendula, orvosi zsálya, kerti ruta, mezei cickafark, fehér üröm, kasvirág, évelő édeskömény, kerti kakukkfű, csipke, lósóska, szurokfű, törpe berkenye; • külön jogcímben nem kérelmezett fás szárú energetikai ültetvények (egy része); • állandó kultúrák területén futó művelőutak; • 100 m²-nél kisebb, az ültetvény műveléséhez kapcsolódó céllal üzemeltetett infrastruktúra (pl. pince). 	<ul style="list-style-type: none"> • 2500 m²-nél kisebb területű, más, mezőgazdaságilag hasznosított területtel nem érintkező állandó kultúrák (TAMKAT: 29, TERKAT: 530); • energiafűfélék (TAMKAT: 11, TERKAT: 110); • felhagyott állandó kultúrák (TAMKAT: 29, TERKAT: 253).

1.1.7 A minimálisan igényelhető területnél kisebb, nem támogatható területekkel körbevett állandó kultúra

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2015	11	531, 532, 534, 553
2016		530

Definíció

A minimális igényelhető területnél (2500 m²-nél) kisebb összterületű, de a támogathatóság minden egyéb kritériumának megfelelő, mezőgazdaságilag hasznosított állandó kultúrát tartalmazó terület. Ennek megfelelően felszínborításában nem tér el a SAPS támogatható kategóriájú állandó kultúrát tartalmazó területektől. A területet a MePAR szabályai szerint nem támogatható kategóriába eső területek (pl. földút, vizesárok) választják el más, a minimális igényelhető területméretet meghaladó parcelláktól. Ezek az állandó kultúrával borított területek csak azért kerülnek nem támogatható területként a nyilvántartásba, mert egybefüggő területük nem haladja meg a minimális igényelhető méretet.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> 2500 m²-nél kisebb összterületű, más, mezőgazdaságilag hasznosított területtel nem érintkező állandó kultúrák. 	<ul style="list-style-type: none"> összterületüket tekintve 2500 m²-nél nagyobb területű állandó kultúrák (akár több parcella is lehet) (TAMKAT: 11, TERKAT: 130).

1.1.8 Kistáblás, komplex szerkezetű, általában vegyes hasznosítású mezőgazdasági terület elszórtan elhelyezkedő infrastruktúrával vagy más nem támogatható területtel együtt

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2015		141, 142, 154
2016	11	140

Definíció

Olyan mozaikos, kistáblás művelési szerkezetű mezőgazdasági, illetve volt zártkerti területek (település széli nadrágszíjparcellák, konyhakertek stb.), amelyekben belül a különböző művelési ágú parcellák a MePAR térképi alapadatául szolgáló ortofotó (illetve az egyéb felhasznált raszteres adatok) alapján nem különíthetők el egyértelműen egymástól azok mérete, illetve a művelés határának változékonysága miatt. A komplex szerkezetű területeken belül a művelt parcellák mérete rendszerint nem haladja meg a 2500 m²-t, továbbá területén található általában 100 m²-nél kisebb művi elemek (pl. hétvégi házak, pincék, műveléshez kapcsolódó céllal üzemeltetett épületek).

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> általában 2500 m²-nél kisebb méretű, szántó, gyep és ültetvény művelési ágú parcellák; művelőutak; 100 m²-nél kisebb művi elemek (hétvégi házak, pincék, műveléshez kapcsolódó céllal üzemeltetett épületek). 	<ul style="list-style-type: none"> 2500 m²-nél kisebb, más, mezőgazdaságilag hasznosított területtel nem érintkező komplex (vegyes) művelési szerkezetű, kistáblás területek (TAMKAT: 29, TERKAT: 540); 2500 m²-nél nagyobb, egyértelműen beazonosítható művelési ágú parcellák (TAMKAT: 11, TERKAT: 110/120/130); kistáblás, de egyazon művelési ágba tartozó területek (TAMKAT: 11, TERKAT: 110/120/130); különállóan lehatárolt konyhakertek (TAMKAT: 11, TERKAT: 110); nem mezőgazdasági céllal hasznosított kertek (TAMKAT: 29, TERKAT: 230).

1.1.9 A minimálisan igényelhető területnél kisebb, nem támogatható területekkel körbevett komplex művelésű terület

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2015	11	541, 542, 554
2016		540

Definíció

A minimális igényelhető területnél (2500 m²-nél) kisebb összterületű, de a támogathatóság minden egyéb kritériumának megfelelő, mezőgazdaságilag hasznosított komplex (vegyes) művelési szerkezetű, kistáblás területek. Ennek megfelelően felszínborításában nem tér el a SAPS támogatható kategóriába tartozó komplex területektől. A területet a MePAR szabályai szerint nem támogatható kategóriába eső területek (pl. földút, vizesárok) választják el más, a minimális igényelhető területméretet meghaladó parcelláktól. Ezek a vegyes művelésű területek csak azért kerülnek nem támogatható területként a nyilvántartásba, mert egybefüggő területük nem haladja meg a minimális igényelhető méretet.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> 2500 m²-nél kisebb összterületű, más, mezőgazdaságilag hasznosított területtel nem érintkező komplex (vegyes) művelési szerkezetű, kistáblás területek. 	<ul style="list-style-type: none"> összterületüket tekintve 2500 m²-nél nagyobb területű komplex (vegyes) művelési szerkezetű, kistáblás területek (akár több parcella is lehet) (TAMKAT: 11, TERKAT: 140).

1.2 Gát, árvízvédelmi töltés

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2016	29	223

Definíció

Az árvízvédelmi töltések 2009-ben az ország teljes területén külön kategóriaként lehatárolásra kerültek a MePAR felszínborítási adatában. Az akkor rendelkezésre álló input adatok [raszteres adatok (2000., 2005., 2007. és 2008. évi ortofotók, 2004–2008. között rendelkezésre álló VHR-felvételek), lejtőkategória-térkép, topográfiai térképek, 2008. évi helyszíni adatgyűjtés eredményei] segítségével csak a főbb vízfolyások árvízvédelmi töltései, gátjai által érintett területek köre volt megfelelő pontossággal meghatározható, vagyis a kisebb patakok és csatornák mellett található gátak nem minden esetben kerültek lehatárolásra. A felszínborítási adatban a gát részét a töltés mentett és az ártéri oldalán a töltésláb vonaltól a töltéskoronáig elhúzódó, illetve a két töltéskorona közti terület képezi. A gátak a támogatható területtől minden esetben elkülönítésre kerültek, de nagyobb települések esetében előfordul, hogy a felszínborítás adatban az egyéb infrastruktúrával együtt szerepelnek.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> a főbb vízfolyások mentén a töltés mentett és az ártéri oldalán a töltésláb vonaltól a töltéskoronáig elhúzódó, illetve a két töltéskorona közti területek. 	<ul style="list-style-type: none"> kisebb vízfolyások, csatornák mentén található gátak (TAMKAT: 29, TERKAT: 283); beszántott gátszegélyek (TAMKAT: 11, TERKAT: 110). nagyobb településeken belül húzódó gátak (TAMKAT: 29, TERKAT: 230).

1.3 Lágyszárú természetes növényzettel borított területek

1.3.1 Uralkodóan lágyszárú természetes növényzettel borított terület

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2015	29	216, 251, 254, 255
2016		283

Definíció

A MePAR felszínborítási adatában minden, a mezőgazdaságilag hasznosított gyep kritériumainak nem megfelelő lágyszárú növényzettel borított terület, vagyis a gyepalkotó fajokat kevesebb, mint 50%-ban tartalmazó növénytársulások - így a túlnyomóan lágyszárú növényzettel borított táblaszegély területe is - uralkodóan lágyszárú természetes növényzettel borított területként vannak nyilvántartva. Ezen kategóriába csak az alapvetően szárazabb területeken található, nem művelt területek tartoznak, a növényzetét tekintve több mint 50%-ban nádat vagy egyéb, a vizenyős területekre jellemző (nem gyepalkotó) növényt tartalmazó, időszakosan vagy állandóan vízzel borított, mocsaras, lápos területek önálló felszínborítási kategóriát képeznek.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> lágyszárú természetes növényzettel borított területek, ha azon a gyepalkotók aránya nem éri el az 50%-ot; táblaszegélyek. 	<ul style="list-style-type: none"> mezőgazdaságilag hasznosított gyepterületek (TAMKAT: 11, TERKAT: 120); időszakosan vagy tartósan vízzel telített, mezőgazdaságilag nem hasznosított, a vizes élőhelyekre jellemző, lágyszárú természetes növényzettel borított területek (TAMKAT: 29, TERKAT: 252); az Agrár-környezetgazdálkodási (AKG) program keretei között támogatásra jogosult nádasok (TAMKAT: 29, TERKAT: 243).

1.3.2 Nyiladék

FORRÁSÉV 2016	TAMKAT 29	TERKAT 217
------------------	--------------	---------------

Definíció

A felszínborítási adatban a nyiladék kategóriának kétféle típusú nyiladék is a részét képezi. Az egyik típus alatt az erdőterületeken belül található, valamilyen erdészeti/műszaki technológiai céllal (pl. távvezetékek kialakítása miatt) létrehozott famentes sávot értjük. Ezen területek általában csak abban az esetben szerepelnek önállóan lehatárolt foltként a felszínborítási adatban, ha a famentes sáv érintkezik szántóterülettel (ez az EFA fedvény kialakítása miatt lényeges). Amennyiben a famentes sáv egyértelműen mezőgazdasági hasznosítás alatt áll, az nem nyiladékként, hanem a művelési ágtól függően a mezőgazdaságilag hasznosított területek jelölésére szolgáló kategóriák valamelyikébe (szántó/gyep/állandó kultúra) kerül besorolásra, kivéve, ha valamilyen távvezeték nyiladékról van szó. Ezt az erdő részének tekintjük, kivéve, ha szántóról van szó, vagy olyan gyepről, amely a nyiladékon kívül eső gyepterülettel együtt van művelve és attól nem határolható el valamilyen egyértelműen beazonosítható fizikai határ mentén. A másik típus alatt a MePAR-ban egymástól módszertanilag megkülönböztetett fás szárú természetes növényzettel borított területek (pl. facsoport és erdő, fás sáv és erdő) egymástól való elkülönítése miatt lehatárolt, lágyszárú növényzettel borított, általában 100 m²-nél kisebb, keskeny sávszerű foltokat értjük.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> erdészeti/műszaki technológiai céllal kialakított, mezőgazdasági hasznosítás alatt nem álló, ugyanakkor szántóterülettel általában érintkező famentes sáv; a MePAR módszertanban egymástól megkülönböztetett fás szárú természetes növényzetű területek között található, lágyszárú növényzettel borított, 100 m²-nél kisebb, keskeny sávszerű foltok. 	<ul style="list-style-type: none"> erdészeti/műszaki technológiai céllal kialakított, de mezőgazdasági hasznosítás alatt álló területek (TAMKAT: 11, TERKAT: 110/120/130); erdőterületeken belül található famentes sávok (TAMKAT: 29, TERKAT: 287); erdőirtások (TAMKAT: 29, TERKAT: 281).

1.4 Fás szárú növényzettel borított területek

1.4.1 Erdő

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2015	29	211
2016		287

Definíció

A 2009. évi XXXVII. törvény alapján erdőterületnek minősül minden 5000 m²-nél nagyobb, egybefüggő, fás szárú növényzettel vegyesen borított terület, amely átlagosan eléri a 20 méteres szélességet, függetlenül kiterjedésének alakjától. A MePAR felszínborítási adatában erdőnek minősül minden, az Erdészeti Szakigazgatási Rendszer (ESZIR) által erdőnek jelölt, minimum 30%-os lombkorona-záródású terület, erdőirtás és fiatal erdőtelepítés, amennyiben nincsen egyértelmű ellentmondásban a MePAR kialakításának alapját képező raszteres adatokkal. Az ESZIR által nem jelölt, de minimum 50%-os lombkorona-záródású területek szintén erdőként szerepelnek a MePAR felszínborítás adatában. Amennyiben az erdő mellett található gypsáv szélessége nem haladja meg a 3 métert, technológiai szempontból azt szintén az erdő szerves részének kell tekinteni, ennek megfelelően ezek is az erdőterületek részét képezik a felszínborítási adatban.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> • 5000 m²-nél nagyobb, egybefüggő, 20 méteres átlagszélességet meghaladó, ESZIR által jelölt, minimum 30%-os lombkorona-záródású területek; • 5000 m²-nél nagyobb, egybefüggő, 20 méteres átlagszélességet meghaladó, ESZIR által nem jelölt, minimum 30%-os lombkorona-záródású területek; • ESZIR által erdőnek jelölt területeken található erdőirtások és –telepítések; • maximum 50 méter hosszú és 20 méteres átlagszélességet nem meghaladó erdőnyúlványok (az EFA fedvény kialakítására vonatkozó speciális módszertan alapján); • erdőterületeken belül található, mezőgazdaságilag nem hasznosított tisztások, gyepterületek (ebből a szempontból nem teljesen egységes a MePAR, a korábbi években lehatárolásra kerültek ilyen területek is, ezek jelenleg általában természetes lágyszárú növényzetként szerepelnek a felszínborítás adatban) • erdészeti faiskolák. 	<ul style="list-style-type: none"> • az erdőterület kritériumainak nem megfelelő, fás szárú növényzettel borított területek (TAMKAT: 29, TERKAT: 280); • ESZIR által nem erdőnek jelölt területeken az erdőirtások (TAMKAT: 29, TERKAT: 281); • faiskolák (TAMKAT: 11, TERKAT: 130); • karácsonyfa- és dísznövényültetvények (TAMKAT: 11, TERKAT: 130); • fás szárú energetikai ültetvények (TAMKAT: 11, TERKAT: 130/133/135 vagy TAMKAT: 15, TERKAT: 133/135); • mezőgazdasági területek erdősítése jogcímen telepített erdőterületek (TAMKAT: 22, TERKAT: 214 vagy TAMKAT: 14/23, TERKAT: 215); • autópályák védőövezetében található erdőterületek (TAMKAT: 29, TERKAT: 230).

1.4.2 Erdőirtás

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2016	29	281

Definíció

A MePAR felszínborítási adatban azokat az eseteket, ahol a letermelt erdő területe nem beazonosítható az ESZIR-ben, ugyanakkor a helyszíni vizsgálat során sem utal semmilyen jel arra, hogy az erdőt újratelepítsék, de az még nem kezelhető mezőgazdaságilag hasznosított gyepeként, a területet nem erdőként, hanem erdőirtásként kell kezelni. Az erdőirtások elkülönítése kizárólag a szántóként hasznosított területek mellett valósul meg, a több erőrészletet magában foglaló erdőterületen belül a letermelt, de ESZIR-ben nem szereplő erdőirtások lehatárolása a felszínborítási adatban nem kerülnek nyilvántartásra.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> ESZIR által nem jelölt, kítuskózott területek; ESZIR által nem jelölt, még nem kítuskózott, de nem is felsarjadt területek. 	<ul style="list-style-type: none"> ESZIR által erdőnek jelölt területeken található erdőirtások és –telepítések (TAMKAT: 29, TERKAT: 287); ESZIR által nem jelölt, frissen telepített erdőterületek (TAMKAT: 29, TERKAT: 287).

1.4.3 Mezőgazdasági területek erdősítése jogcímen kérelmezett erdőterületek

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2016	22	214
	14/23	215

Definíció

A Nemzeti Vidékfejlesztési Terv (NVT) alapján az Európai Unió társfinanszírozásával 2015-ig, valamint az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) finanszírozott mezőgazdasági területek erdősítéséhez (MgTE) két különböző támogatási jogcím volt megpályázható. Mivel az ily módon telepített erdőterületeknek külön jogszabályokban [NVT – 132/2004. (IX. 11.) FVM rendelet, EMVA – 88/2007. (VIII. 17.) FVM rendelet,] meghatározott feltételeknek kellett megfelelniük, a MePAR felszínborítási adatában az egyéb erdőterületektől eltérően vannak kezelve, önálló felszínborítási kategóriát alkotnak. Az NVT–MgTE erdőterületek a korábbi Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (MgSzH) [jelenleg NÉBIH] helyszíni felmérései, míg az EMVA–MgTE erdők a gazdálkodók felmérései vagy kérelmekhez kapcsolódó gazdarajzok alapján kerültek illesztésre a MePAR adatában.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> • a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv alapján az Európai Unió által társfinanszírozott mezőgazdasági területek erdősítéséhez nyújtott támogatással telepített erdőterületek; • az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alapból mezőgazdasági területek erdősítése jogcímen telepített erdőterületek. 	<ul style="list-style-type: none"> • egyéb erdőterületek (TAMKAT: 29, TERKAT: 287); • faiskolák (TAMKAT: 11, TERKAT: 130); • karácsonyfa- és dísznövényültetvények (TAMKAT: 11, TERKAT: 130); • fás szárú energetikai ültetvények (TAMKAT: 11, TERKAT: 130/133/135 vagy TAMKAT: 15, TERKAT: 133/135).

1.4.4 Fás szárú energetikai ültetvények

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2016	11 15	130/133/135 133/135

Definíció

A MePAR felszínborítási adatban önálló kategóriaként kerülnek elkülönítésre azok a fás szárú, telepített növénykultúrák, amelyek telepítésének elsődleges célja a biomassza-termelés és energetikai felhasználás. A fás szárú energetikai ültetvények egy részét a gazdálkodók saját erőforrásból telepítették, míg a területek egy másik része az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) finanszírozott program keretei között került telepítésre. Az EMVA erre vonatkozó jogcímen telepített energetikai ültetvények parcellái a kérelemadatok és az ortofotón látható parcellahatárok alapján kerültek lehatárolásra. Mivel ezen parcellák a 72/2007. (VII. 27.) FVM rendeletben meghatározott kritériumoknak is meg kell, hogy feleljenek, a MePAR felszínborítási adatában elkülönítésre kerülnek és jelölésükre külön felszínborítási kód szolgál. A fás szárú energetikai ültetvényeken belül szintén külön csoportot alkotnak az ökológiai fókuszterületként is kérelmezhető területek. Ökológiai fókuszterületként azon parcellák kérelmezhetőek, amelyeken fehér, fekete, szürke vagy rezgőnyárt, fehér vagy kosárfonó fűzt, mézgás égert, magas vagy keskenylevelű kőrist vagy korai juhart természetnek [10/2015. (III. 13.) FM rendeletének 4. számú melléklete]. A fás szárú energetikai ültetvények azon része, amely nem képezi részét a tematikus fedvénybe sorolt területeknek – a MePAR felszínborítási adatának 2015. évi, a KAP reformhoz kapcsolódó fejlesztési feladatok megvalósíthatósága érdekében elvégzett disszolválása miatt – a 2016. évi felszínborítási adatban állandó kultúraként van nyilvántartva. Ezen területek elkülönítése folyamatban van. (A lágy szárú energetikai ültetvények a MePAR felszínborítási adatában nem kerülnek megkülönböztetésre, egy részük szántóterületként, másik részük pedig állandó kultúraként van nyilvántartva.)

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> • külön jogcímben nem kérelmezett fás szárú energetikai ültetvények (egy része); • EMVA finanszírozásából telepített fás szárú energetikai ültetvények; • ökológiai fókuszterületként kérelmezett, rövid vágásfordulójú fás szárú energetikai ültetvények. 	<ul style="list-style-type: none"> • lágyszárú energetikai ültetvények (TAMKAT: 11, TERKAT: 110/130); • egyéb erdőterületek (TAMKAT: 29, TERKAT: 287); • az erdőterület kritériumainak nem megfelelő, fás szárú növényzettel borított területek (TAMKAT: 29, TERKAT: 280); • faiskolák (TAMKAT: 11, TERKAT: 130); • karácsonyfa- és dísznövényültetvények (TAMKAT: 11, TERKAT: 130); • mezőgazdasági területek erdősírtése jogcímen telepített erdőterületek (TAMKAT: 22, TERKAT: 214 vagy TAMKAT: 14/23, TERKAT: 215).

1.4.5 Műveléssel felhagyott, fás szárú természetes növényzettel nagymértékben borított terület

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2015	29	253

Definíció

Egykori mezőgazdasági területek, amelyeken a művelés felhagyása miatt a fás szárú (vagy az egyéb, művelést, használatot akadályozó) növényzet elszaporodása olyan mértékű, hogy a változások nagy valószínűséggel már nem visszafordíthatók a területen.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> • felbokrosodott gyepterületek; • cserjével, sarjakkal erősen fertőzött, felhagyott ültetvények. 	<ul style="list-style-type: none"> • vízenyőssége miatt művelés alól felhagyott területek (TAMKAT: 29, TERKAT: 252); • túlnyomóan lágyszárú gyomnövényekkel fertőzött területek (TAMKAT: 29, TERKAT: 283).

1.4.6 Uralkodóan fás szárú természetes növényzettel borított terület

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2015	29	213, 251, 256
2016		280

Definíció

A MePAR felszínborítási adatában minden, fás szárú növényzettel borított, az erdő kritériumainak nem megfelelő terület, cserjével borított terület, fás sáv, sövény, túlnyomóan fás szárú növényzettel borított táblaszegély, gyepeként és állandó kultúraként hasznosított parcella területén belül található fa- és bokorcsoport, egykori tanya becserjésedett és beerdősödött területe uralkodóan fás szárú természetes növényzettel borított területként van nyilvántartva. A fa- és bokorcsoportok közül kivételt képeznek a szántóterületeken belül, illetve azok szélén található, a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (HMKÁ) előírásai szerint védett fa- és bokorcsoportok, mivel azok önálló felszínborítási kategóriát alkotnak.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> fákkal (illetve fákkal és cserjékkel vegyesen) borított, az erdő kritériumainak nem megfelelő területek; cserjékkel borított területek; fás sávok, sövények, túlnyomóan fás szárú növényzettel borított táblaszegélyek; felhagyott tanyák beerdősödött területei. 	<ul style="list-style-type: none"> HMKÁ előírásai szerint védett fa- és bokorcsoportok (TAMKAT: 17, TERKAT: 213); kunhalom területére eső, mezőgazdaságilag hasznosított terület szomszédságában található fás, bokros területek (TAMKAT: 11, TERKAT: 161).

1.4.7 HMKÁ előírásai szerint védett fa- és bokorcsoport

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2016	17	211, 213

Definíció

HMKÁ előírásai szerint védett fa- és bokorcsoportként tartandó számon minden olyan túlnyomóan (több mint 50%-ban) fás szárú természetes növényzettel borított folt, amelynek területe 100 és 5000 m² között van, valós fizikai határ választja el a környező fás szárú növényzettel borított, a HMKÁ előírásai szerint nem védett fás, bokros területtől és jellemzően nem hosszanti kiterjedésű (rendszerint 10 méternél szélesebb). A HMKÁ előírásai szerint védett fa- és bokorcsoportok körének kialakítása a MePAR-ban több ütemben került megvalósításra. Az egyes ütemekben különböző határértékekkel kerültek beválogatásra az ilyen területek. Egy részük teljes mértékben szántóterületekkel körülvett, más részük elég, ha 20%-ban érintkezik szántóval. A szántóval és gyepvel való érintkezés esetén kerületük több, mint 50%-ában kell érintkezniük szántóterülettel. Az utolsó ütemben a korábbi MePAR táblaszegély felszínborítási kategóriából elkülönítésre került elemek kerületének több mint 70%-a kell, hogy szántóterülettel érintkezzen.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> HMKÁ előírásai szerint védett fa- és bokorcsoportok. 	<ul style="list-style-type: none"> HMKÁ kritériumainak nem megfelelő fa- és bokorcsoportok, illetve egyéb, fás szárú természetes növényzettel borított területek (TAMKAT: 29, TERKAT: 280).

1.4.8 Fás, bokros terület kunhalmon

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2016	11	161

Definíció

A MePAR felszínborítási adatában külön megjelölésre kerülnek a kunhalmok. A kunhalmok az 50/2008 (IV. 24.) FVM rendelet 2. cikkének o) pontja értelmében olyan kultúrtörténeti, kulturális örökségi, tájképi, illetve élővilág védelmi szempontból jelentős domború földművek, amelyek kimagasodó jellegével meghatározó elemei a tájnak. Magyarországon az 1996. évi LIII. törvény 23. cikkének (2) bekezdése alapján *ex lege* védettek. Az MVH döntése alapján a MePAR-ban támogathatóként kell nyilvántartani azokat a fás, bokros területeket, amelyek olyan kunhalmok területére esnek, melyek a MePAR-ban támogatható területként lehatárolt, mezőgazdaságilag hasznosított területekkel közvetlenül érintkeznek. Az ilyen területek jellegüket tekintve nem különböznek semmilyen más, fás, bokros területtől, megkülönböztetett jelölésük kizárólag elhelyezkedésüknek köszönhető.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> a MePAR-ban támogatható területként nyilvántartott területtel érintkező kunhalom területére eső fás, bokros területek. 	<ul style="list-style-type: none"> a MePAR-ban támogatható területként nyilvántartott területtel nem érintkező kunhalom területére eső fás, bokros területek (TAMKAT: 29, TERKAT: 280); nem kunhalom területére eső, fás, bokros területek (TAMKAT: 29, TERKAT: 280); HMKÁ előírásai szerint védett fa- és bokorcsoportok (TAMKAT: 17, TERKAT: 213).

1.5 Vizenyős területek

1.5.1 Mocsaras, lápos, vizenyős, zsombékos és külön MePAR fedvényben nem szereplő nádas területek

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2016	29	252

Definíció

Azon területek, ahol a vizes élőhelyre jellemző fajokból álló növényzet található oly módon, hogy az élőhely meghatározó fajai (nád-, sás-, gyékényfajok) időszakosan vagy állandó jelleggel vízzel borított területen találhatóak, ugyanakkor az ilyen élőhelyek szárazulatai is ezen kategória szerves részét képezik. Szintén ebbe a felszínborítási kategóriába tartoznak azon területek, amelyek bár mezőgazdasági hasznosítás alatt állnak/álltak, de rajtuk a nád aránya 50% fölött van. Ezzel a kategóriával kapcsolatban is fontos megemlíteni, hogy a MePAR felszínborításban kizárólag a mezőgazdasági területek közelében kerülnek elkülönítésre a többi nem támogatható terület típustól, tehát például egy nagyobb kiterjedésű erdős területen belül előforduló mocsaras-lápos területek nem feltétlenül kerülnek elhatárolásra az erdőtől.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> nádat és egyéb, vizes élőhelyekre jellemző fajokat több mint 50%-ban tartalmazó területek (mezőgazdaságilag hasznosított területek is); időszakosan vízzel borított, mezőgazdaságilag nem hasznosított területek; állandóan víz alatt álló, mocsaras, lápos területek. 	<ul style="list-style-type: none"> időszakosan vízzel borított, de mezőgazdaságilag hasznosítható és a támogathatósági szempontoknak is megfelelő területek (TAMKAT: 11, TERKAT: 120); Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (HMKÁ) előírásai szerint védett, mocsaras jellegű kis kiterjedésű tavak (TAMKAT: 18, TERKAT: 252); az Agrár-környezetgazdálkodási (AKG) program keretei között támogatásra jogosult nádasok (TAMKAT: 29, TERKAT: 243). a mezőgazdasági területektől távolabb eső, más nem támogatható területeken belül előforduló vizenyős területek.

1.5.2 Agrár-környezetgazdálkodási program keretei között támogatásban részesülő nádasok

FORRÁSÉV 2015	TAMKAT 29	TERKAT 243
------------------	--------------	---------------

Definíció

2009 és 2014 között az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programon (ÚMVP) belül az Agrár-környezetgazdálkodási intézkedés horizontális kategóriájában a vizes élőhely célprogramok keretei között lehetőség nyílt támogatás igénylésére a nádgazdálkodáshoz. A támogatásra bejelentett területek a gazdálkodók kérelemadatai, valamint a rászteres adatokon látható állapotuk alapján kerültek külön felszínborítási kategóriaként lehatárolásra. Az öt éves ciklusban támogatásra jogosult területek – amennyiben azok a 2016–2020-as ciklusban újabb támogatásra nem jogosultak vagy felszínborításuk nem változott – a program végét követően is a korábban létrehozott kategória részeként vannak nyilvántartva a MePAR felszínborítási adatában, de ennek a kategóriának a területei az esetleges határváltozások ellenére sem kerülnek frissítésre az egyéb, támogatásban nem részesülő nádasokat és vizenyős területeket tartalmazó foltokkal szemben.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> az agrár-környezetgazdálkodási program 2009–2014 közötti ciklusában támogatásban részesült nádasok. 	<ul style="list-style-type: none"> támogatásban nem részesülő nádasok (TAMKAT: 29, TERKAT: 252); nádat és egyéb, vizes élőhelyre jellemző fajokat több mint 50%-ban tartalmazó, területek (TAMKAT: 29, TERKAT: 252); időszakosan vízzel telített, mezőgazdaságilag nem hasznosított területek (TAMKAT: 29, TERKAT: 252); időszakosan vízzel telített, de mezőgazdaságilag hasznosított területek (TAMKAT: 11, TERKAT: 110/120/130); állandóan víz alatt álló, mocsaras, lápos területek (TAMKAT: 29, TERKAT: 252).

1.6 Víztestek

1.6.1 Nyílt vízfelszínű állóvíz

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2015	29	241
2016		285

Definíció

A nem, vagy csak kismértékű (illetve szabályozott, mesterséges) lefolyással rendelkező, nyílt vízfelszínű állóvizek önálló felszínborítási kategóriát alkotnak a MePAR-ban. A természetes kialakulású és mesterséges eredetű tavak ugyanezen csoportba tartoznak. A tavakon belül az azok belsejében, illetve partjaik mentén található nádas, illetve egyéb vízínövényfajokból álló foltok csak abban az esetben kerülnek elkülönítésre, ha azok a nyílt vízfelszínhez képest nagy arányban hódítanak teret és határaik egyértelműen azonosíthatók, illetve legalább viszonylagosan állandóak. Az állóvizek közül kivételt képeznek a szántóterületeken belül található, a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (HMKÁ) előírásai szerint védett kis kiterjedésű tavak, mivel azok önálló felszínborítási kategóriát alkotnak. Szintén más kategória elemeit gazdagítják az állóvizek csoportjába tartozó, de nyílt vízfelszínnel nem rendelkező mocsarak és lápok.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> természetes kialakulású tavak; mesterséges eredetű tavak. 	<ul style="list-style-type: none"> HMKÁ előírásai szerint védett kis kiterjedésű tavak (TAMKAT: 18, TERKAT: 216/241/252); nyílt vízfelszínnel nem rendelkező, mocsaras, lápos területek (TAMKAT: 29, TERKAT: 252); a tavakon belül, illetve azok szélén lehatárolásra került nagyobb méretű, állandó és egyértelműen beazonosítható határokkal rendelkező nádas területek területek (TAMKAT: 29, TERKAT: 252); tavak partján található rekreációs területek (strandok, horgászhelyek) (TAMKAT: 29, TERKAT: 230); szilárd burkolatú öntözőmedencék (TAMKAT: 29, TERKAT: 230); az iparterületeken belül található, az infrastruktúra részét képező, mesterséges kialakítású vízgyűjtők (TAMKAT: 29, TERKAT: 230); derítőmedencék (TAMKAT: 29, TERKAT: 230).

1.6.2 HMKÁ előírásai szerint védett kis kiterjedésű tavak

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2016	18	216 241 252

Definíció

HMKÁ előírásai szerint védett kis kiterjedésű tóként szerepel a MePAR felszínborításban minden olyan mélyedés, amelynek területe maximum 5000 m², medre nem mesterséges anyaggal (pl. beton, fólia) bélelt, szántóterület veszi körül és a tó mellett elkülöníthető parti sáv szélessége nem haladja meg a 10 métert (illetve a tó kerületének maximum 20%-ban szélesebb 10 méternél a parti sáv). A kis tavak csoportjába nemcsak a nyílt vízzel és parti sávval rendelkező földfelszíni elemek tartoznak. A méretkorlátnak megfelelő, szántóterülettel körbevett lápos, mocsaras jellegű területek is a HMKÁ előírásai szerint védett elemek csoportját bővítik, de csak abban az esetben, ha nem rendelkezhetnek elkülöníthető parti sávval. Ez egyben azt is jelenti, hogy nem kell egész évben nyílt vízfelülettel rendelkeznie az adott elemnek, sőt, időszakosan akár teljesen ki is száradhat a víz megtartására alkalmas meder. A MePAR felszínborítási adatában kis tó nyílt vízfelülete és parti sávja, illetve a parti sávval nem rendelkező lápos, mocsaras területek egy kategória részeként vannak nyilvántartva, azonban a kategórián belül az egyes részterületeket más felszínborítás kód jelöli.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> HMKÁ előírásai szerint védett kis kiterjedésű tavak (a tavak mellett kis kiterjedésű mocsarak, lápok, kubikgördrök stb. is). 	<ul style="list-style-type: none"> HMKÁ kritériumainak nem megfelelő állóvizek (TAMKAT: 29, TERKAT: 285); HMKÁ kritériumainak nem megfelelő vizenyős területek (TAMKAT: 29, TERKAT: 252); belvizes területek (TAMKAT: 29, TERKAT: 110/120/130).

1.6.3 Vizesárok, csatorna

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2015	29	242
2016		286

Definíció

Olyan öntözés vagy vízelvezetés céljára szolgáló mesterséges létesítmények és – amennyiben nem lehet elkülöníteni azokat – a hozzájuk tartozó parti sávok, amelyek szélessége meghaladja a két métert. Ezen kategória elemei rendszerint parcellák szélén helyezkednek el, ennek megfelelően többségében egyenes vonalon futnak, parti sávjuk és medrük – a hasznosítás jellege miatt – általában karbantartott. Általánosságban nem képezik a parcella részét és ezért önálló kategóriában vannak nyilvántartva. A két méternél keskenyebb, parti növényzetbe olvadó vizesárok a MePAR felszínborítási adatában – a part

menti növényzet jellegétől függően – az uralkodóan lágymű vagy fás szárú természetes növényzet kategóriába kerülnek beolvasztásra. A gyepterületeken belüli, 2 méternél keskenyebb, nem szilárd burkolatú csatornák a gyeprészét képezik, a rizsföldek csatornái pedig a szántóföld részét. A szilárd burkolatú, vízelvezető árkok infrastrukturális elemként vannak nyilvántartva.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> • öntözés vagy vízelvezetés céljára szolgáló, két méternél szélesebb vizesárkok medrei (és azok parti növényzete). 	<ul style="list-style-type: none"> • két méternél keskenyebb csatornák (TAMKAT: 11, TERKAT: 110/120/130); • a rizsföldeken belül futó, a természetstechnológia részét képező csatornák (TAMKAT: 11, TERKAT: 110); • szilárd burkolatú, vízelvezető árkok (TAMKAT: 29, TERKAT: 230); • természetes vízfolyások (TAMKAT: 29, TERKAT: 288).

1.6.4 Természetes vízfolyás

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2015	29	242
2016		288

Definíció

A lejtés irányában mozgó felszíni vizek, azaz vízfolyások önálló felszínborítási kategóriát alkotnak. A csatornákkal ellentétben ezek a víztestek általában szabálytalanabb folyásiránnyal, valamint mederszélességgel (és –mélységgel), továbbá kevésbé vagy egyáltalán nem gondozott parti növényzettel jellemezhetők. Amennyiben a vízfolyások mentén található parti növényzet elkülöníthető a medertől, a parti növényzet uralkodóan lágymű vagy fás szárú természetes növényzet kategóriába kerül besorolásra, ellenkező esetben viszont a vízfolyás partja is ezen felszínborítási kategória részét képezi. A két méternél keskenyebb, parti növényzetbe olvadó természetes vízfolyások – a lehatárolható partszakaszokhoz hasonlóan – szintén az uralkodóan lágymű vagy fás szárú természetes növényzet kategória részét képezik.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> • két méternél szélesebb természetes vízfolyások medrei (és azok parti növényzete). 	<ul style="list-style-type: none"> • két méternél keskenyebb természetes vízfolyások (TAMKAT: 11, TERKAT: 110/120/130); • vizesárkok, csatornák (TAMKAT: 29, TERKAT: 286).

1.7 Mesterséges felszínű elemek (infrastruktúra)

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2015	29	231, 233, 234
2016		230

Definíció

A MePAR felszínborítási adatában minden lakott terület, ipari terület (vagy egykor ipari területként hasznosított és mezőgazdaságilag jelenleg sem hasznosított terület), rekreációs (pl. strand) vagy közlekedési céllal kialakított terület (pl. reptér), továbbá minden egyéb, mezőgazdasági hasznosítás céljára nem alkalmas, mesterséges kialakítású terület infrastruktúraként kerül jelölésre. Mivel a MePAR kialakítása során a mezőgazdaságilag hasznosított, valamint nem hasznosított területek, illetve ez utóbbin belül a természetes vegetációval borított, illetve nem természetes módon kialakult területek egymástól való elkülönítése élvez prioritást, a mesterségesen kialakított felszínű területek – a vasutak, utak kivételével – egy felszínborítási kategóriát képeznek. Éppen ezért az infrastruktúra kategóriába tartozó elemek teljes körének meghatározása csaknem lehetetlen feladat. A kategória legfontosabb, illetve jellemző elemeit az alábbi felsorolás tartalmazza.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> • a települések kül- és belterületeinek lakó, kereskedelmi és ipari övezetei, az ezeken belül található műutak nagy része, járdák, illetve javított talajutak; • elsősorban nem mezőgazdaságilag hasznosított pihenőkertek, hétvégi házas területek; • arborétumok, közparkok, zarándokhelyek; • autópályák mentén található védősávok; • útrézsűk; • szilárd burkolatú vízvezető árkok • sport- és crosspályák; • szilárd, illetve füvesített fel- és leszállópályával rendelkező repülőterek; • tavak partján található és egyéb rekreációs területek (strandok, horgászhelyek); • bányaterületek; • szemétkerakók; • mezőgazdaságilag hasznosított területen a 100 m²-nél nagyobb épületek (présházak, pincék, fészerek, istállók), egyéb mesterséges felszínű elemek; • tanyák; • fix öntözőrendszerek, szilárd burkolatú öntözőmedencék; • növénytermesztés szempontjából egyáltalán nem hasznosítható, csupasz talajfelszínű karámok és állattartó 	<ul style="list-style-type: none"> • fóliasátrak (TAMKAT: 11, TERKAT: 110); • növénytermesztés szempontjából is hasznosítható fajokkal (gyepalkotók) borított karámok, fácskatelepek, vadasparkok (TAMKAT: 11, TERKAT: 120); • 100 m²-nél kisebb, gyeper vagy ültetvény műveléséhez kapcsolódó céllal üzemeltetett infrastrukturális elemek (pl. itató, pince) (TAMKAT: 11, TERKAT: 110/120/130).

telepek (pl. liba- és strucclegelők, vadasparkok nem legeltethető területei); <ul style="list-style-type: none"> • állattartó telepek, majorságok; • tartós trágyadepók, bálalerekók; • erdőterületek esetében a nagyobb távvezetékek alatti védőterület; • nagyfeszültségű vezeték tartóoszlopai. 	
--	--

1.8 Vonalas infrastruktúra

1.8.1 Vasút

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2016	29	222

Definíció

A felszínborítási adatban vasútként a külterületeken futó vasúti sínpályák, illetve a vonalas infrastruktúrához szorosan kapcsolódó épület(rész)ek, közlekedési és rakodóterületek kerülnek elkülönítésre. A településeken belül a vasúthálózat elkülönítése eddig csak részben valósult meg, vagyis a MePAR felszínborítási adatában nem áll rendelkezésre országos szintű, a vasúthálózatot teljes egészében magába foglaló adatbázis.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> • vasúti sínpályák; • vasúthálózathoz szorosan kapcsolódó épület(rész)ek, rakodó és közlekedési területek. 	<ul style="list-style-type: none"> • az ország bizonyos részein a belterületeken belül futó vasúti sínpályák és az ahhoz kapcsolódó épület(rész)ek (TAMKAT: 29, TERKAT: 230).

1.8.2 Műút, szilárd burkolatú út

FORRÁSÉV	TAMKAT	TERKAT
2015		221
2016	29	224

Definíció

A MePAR felszínborítási adatában műútként, illetve szilárd burkolatú útként a(z) elsősorban a) külterületeken futó, két méternél szélesebb, a forgalom lebonyolítására szolgáló, lineáris, épített létesítmények kerülnek lehatárolásra. Ezen felszínborítási kategória elemeit kizárólag a valamilyen szilárd burkolattal rendelkező műutak (aszfaltozott utak, javított talajutak) képezik, a földutak önálló kategóriát alkotnak. A műutak mellett található útrézsűk szintén más felszínborítási kategóriába tartoznak (infrastruktúra). A településeken belül a műúthálózat elkülönítése eddig csak kis részben történt meg (és jelenleg sem élvez prioritást), illetve az erdőterületeken belül sem teljes körű a lehatárolásuk, vagyis a MePAR felszínborítási adatában nem áll rendelkezésre országos szintű, a műúthálózatot teljes egészében magába foglaló adatbázis.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> • autópályák, illetve azok fel- és lehajtói; • autóutak; • alsóbbrendű műutak; • burkolt művelőutak; • infrastruktúrák megközelítésére szolgáló bekötőutak; • javított talajutak. 	<ul style="list-style-type: none"> • útrézsűk (TAMKAT: 29, TERKAT: 230); • autópályák védőövezetei (TAMKAT: 29, TERKAT: 230); • földutak (TAMKAT: 29, TERKAT: 225); • az ország bizonyos részein a településeken, illetve az erdőterületeken belül futó szilárd burkolatú utak (TAMKAT: 29, TERKAT: 230).

1.8.3 Állandó nyomvonalú, a MePAR-ban önálló elemként lehatárolt földút, talajút

FORRÁSÉV 2016	TAMKAT 29	TERKAT 225
------------------	--------------	---------------

Definíció

A MePAR-ban önálló elemként alapvetően a két méternél szélesebb, minimum három évig állandó nyomvonalú, a közlekedési hálózat részét képező földutak kerülnek lehatárolásra. Mivel a földutak funkciója, közlekedési hálózathoz való tartozásának megítélése művelési áganként eltérhet, az erre vonatkozó definíció, illetve szabályok hasznosítási áganként kerültek meghatározásra. A szántóföldeket keresztező vagy azok szélén futó földutak, amennyiben a vegetációs időszak alatt nem kerülnek beművelésre, minden esetben önálló elemként vannak nyilvántartva. A gyepterületeken belül csak azon földutak vannak a parcellától elkülönülten, önálló elemként kezelve, amelyek építettek (mellettük árok és/vagy rézsű fut) és/vagy infrastruktúra megközelítésére szolgálnak és/vagy nem látható bennük a két nyomvályú közötti füves sáv (a földutat teljes szélességében „kijárták”). Ennek az elkülönítésnek az az oka, hogy a nyomsávok között gyepel borított, kizárólag a parcellák közötti közlekedésre szolgáló keréknyomok a parcellák szerves részeinek tekinthetők, mivel minimális belőlük a mezőgazdaságilag nem hasznosítható terület aránya, ráadásul – mivel általában csak a parcella művelője által használt nyomvonalak – a közlekedési hálózat részének sem tekinthetők. Az állandó kultúrák területén belül a 4,5 méteres szélességet nem meghaladó, a technológiai sávon belül található vagy a parcellához vezető, illetve az azok közötti közlekedésre szolgáló vagy a parcella területére eső, nyilvánvalóan az ültetvény műveléséhez kapcsolódó céllal üzemeltetett infrastruktúrához (pl. hűtőház) vezető, nem szilárd burkolatú utak a parcella részének tekinthetők. Minden, ezen tulajdonságok bármelyikétől eltérő, két méternél szélesebb, legalább három évig állandó nyomvonalú földút a közlekedési hálózat részének tekinthető, vagyis a földút felszínborítási kategóriájának elemeként kerül nyilvántartásba.

Ezen kategóriába tartozó területek:	Hasonló karakterű, de a kategória által nem tartalmazott területek:
<ul style="list-style-type: none"> • két méternél szélesebb, minimum három évig állandó nyomvonalú, a közlekedési hálózat részét képező földutak. 	<ul style="list-style-type: none"> • két méternél keskenyebb földutak (TAMKAT: 11, TERKAT: 110/120/130); • időszakos (kevesebb mint három évig állandó nyomvonalú) földutak (TAMKAT: 11, TERKAT: 110/120/130); • gyepen futó, kizárólag a parcellák közötti közlekedésre szolgáló keréknyomok (TAMKAT: 11, TERKAT: 120); • állandó kultúrák területén belül futó nem szilárd burkolatú művelőutak (TAMKAT: 11, TERKAT: 130); • javított talajutak (TAMKAT: 29, TERKAT: 224); • szilárd burkolatú utak (TAMKAT: 29, TERKAT: 224).

2 Egyéb, a felszínborítási adathoz kapcsolódó jelölések a MePAR adatában

2.1 Flagek

A MePAR-ban a flagek, mint jelzések a MePAR-ra épülő egyre több tematika nyilvántartását és kezelését teszik lehetővé, illetve más kódokkal együtt történő alkalmazásukkal biztosítható az elkódolási típusú hibák minimalizálása, továbbá a különböző egyéb kódokkal alkotott kombinációikkal komplexebb, többértékű adat tárolására, az adatok szélesebb körű elemzésére nyílik lehetőség.

2.1.1 Vizenyősség szempontjából kockázatos területek

FORRÁSÉV	LEHETSÉGES TERKAT	FLAG
2016	110, 120, 130	KOCK

A MePAR felszínborítási adatban a KOCK flag szolgál a vizenyősségük miatt művelhetőség szempontjából kockázatos területek megjelölésére. Azok a vizenyős, mélyebb fekvésű területek kerülnek így módon megjelölésre, amelyekről az utolsó három évből (vagyis a programszerű felújítás ciklusán belül) rendelkezésre áll legalább egy olyan raszteres adat, amely azt mutatja, hogy az adott területet a kevésbé csapadékos év(ek)ben vagy időszak(ok)ban művelték vagy művelhető állapotban volt (azaz a rajta található növényzet nem volt megkülönböztethető a környező, egyértelműen művelés alatt álló területektől).

2.1.2 Vizenyősségük miatt nem támogatható, természetes növényzettel borított területek a támogatható gyepterületeken belül, vagy azok szélén

FORRÁSÉV	LEHETSÉGES TERKAT	FLAG
2016	252	VIZENY

A VIZENY flag azokat a területeket jelöli, amelyeket alapvetően a vízborítottság határoz meg, ugyanakkor a vízzel borított területek határa az évek során vagy az éven belül is változik. A változó határú területek esetében azok állandósult magja kerül lehatárolásra és VIZENY flaggal megjelölésre, amelyet az utolsó három évből rendelkezésre álló raszteres adatok alapján mindig víz borít, vagy vízzel telített a talajuk, illetve ha időszakosan ki is száradnak, megmarad rajtuk a környező művelhető gyepterületektől elkülönülő, a vizenyős élőhelyekre jellemző dús növényzet. Ezen módszertani elem lényege, hogy a kérdéses területek állapotát nem csak az adott évi raszteres adatokon, hanem a teljes felújítási ciklusra vonatkozóan kell vizsgálni és a vizenyős, természetes növényzetű terület ezen időszak alatt előforduló legkisebb kiterjedését kell lehatárolni, megjelölve a lehatárolás alapját képező raszteres adatot. Jellemzően a nagyobb kiterjedésű extenzív gyepterületeken belül elszórtan elhelyezkedő vizenyős, mocsaras, lápos, náddal, illetve egyéb természetes növényzettel fedett foltokra kerül kiadásra ez a kód, a gyepterületektől elkülönülten elhelyezkedő nagyobb vizenyős, természetes növénytársulásokra nem.

2.1.3 Szikes területek

FORRÁSÉV	LEHETSÉGES TERKAT	FLAG
2016	120, 252	SZIKES

Ez a kód azon mezőgazdasági gyepterületek jelölésére szolgál, amelyek az ortofotón is látható felszíni sókiválás okozta szikes foltot, illetve foltokat tartalmaznak, és ebből fakadóan nagy valószínűséggel feltételezhető, hogy az adott parcellának nem a teljes területén valósítható meg a folyamatos mezőgazdasági művelés. Felszínborítási folt szintjén, illetve ha azon belül is beazonosítható a szikes foltokat tartalmazó gyepterület elkülönítésére alkalmas fizikai határ (keskeny csatorna vagy támogatható kategóriába tartozó földút), akkor az így leválasztott területre kell kiadni ezt a kódot, mivel a sókiválás okozta szikes foltok állandó határok mentén történő, pontos lehatárolása általában nem lehetséges. Amennyiben a 0,1 hektárnál nagyobb szikes folt folyamatosan víz alatt áll, vagy kiszáradása esetén vakszikes, növényzet nélküli terület jön létre, a terület a vizenyős területekre jellemző TERKAT-kódot (252) kap, ugyanakkor a nem támogathatóság oka itt is SZIKES flaggel kerül jelölésre.

2.2 Egyéb, a raszteres adatok alapján egyértelműen meghatározható, a MePAR-ban jelölt (de a felszínborítás adatban nem elkülönített) területek

2.2.1 Repülőterek

A MePAR-ban a repülőtereket tartalmazó vektoros segédadat tájékoztató jellegű, forrása nem hivatalos adat. Az ezen nyilvántartásban szereplő repülőterek listája nyilvánosan elérhető adatbázisok alapján került összeállításra, míg lehatárolásuk raszteres adatok alapján, valamint a MePAR korábbi évjáratú verziójában szereplő határok figyelembevételével történt. Az adat szilárd burkolatú és füves leszállópályával rendelkező repülőtereket egyaránt tartalmaz.

2.2.2 Golfpályák

A MePAR-ban a golfpályákat tartalmazó vektoros segédadat tájékoztató jellegű, forrása nem hivatalos adat. Az ezen nyilvántartásban szereplő golfpályák listája nyilvánosan elérhető adatbázisok alapján került összeállításra, míg lehatárolásuk raszteres adatok alapján, valamint a MePAR korábbi évjáratú verziójában szereplő határok figyelembevételével történt. A megjelölésre került golfpályák esetében a golfpálya lehatárolt területe a sportpálya teljes területét és az azzal kapcsolatos infrastruktúrát is magában foglalja.